

**Examenul de bacalaureat național 2023
Proba E. b)**

**Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

Varianta 1

- **Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.**

I. TÉTEL (30 pont)

a. cím és szöveg viszonya

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz **5 pont**

(pl. A cím pozitív stílusértékű főnév: „A boldogság” egy eszményi létállapotot előlegez meg; a boldogságra való törekvést sugallja; témamegjelölő cím, ugyanakkor a költemény életérzését is összegzi; filozófiai fogalom; a szövegegész visszaigazolja a címet, kapcsolódik a cím keltette előfeltevésekhez; kifejti, hogy mit jelent a lírai én számára a boldogság stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszáadásra **1 pont**. **5 pont**

b. a vershelyzet jellemzői

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz **5 pont**

(pl. A vershelyzet egy konkrét, hétköznapi szituáció; a Lillával való boldog időtöltés helyzete; az alapszituáció finomkodó rokokó idillt fest meg, a vidám együttlét természeti keretét; ennek szemléletes kifejezői a természeti képek: jázminos lugas, hűvös nyári este, zefír, zöld gyepágy; a boldogság, az élvezetek kellékei: bor, rózsaszál, anakreóni dalok, friss eper stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszáadásra **1 pont**. **5 pont**

c. a képek által keltett hangulat

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz **5 pont**

(pl. a rokokóra jellemző könnyed, játékos hangulatot a természeti képek, a művészi jelzők teremtik meg, melyek az öt érzékszervnek bőven kínálnak élvezeteket: „jázminos lugas”, „nyári hűvös este”, „zöld gyepágy”; a báj, a derű hangulata az „üveg borocska” kicsinyítésben és a „danolgat” gyakorításban is megragadható stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszáadásra **1 pont**. **5 pont**

d. a költemény szerkezete

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz **5 pont**

(pl. költemény szerkezetileg két részre tagolható: egy tizennégy soros leírásra és egy háromsoros bölcselkedésre, szentenciára; az első egység leírása a „most” és „míg” határozószók által az időt, a boldogság pillanatát ragadja meg, a lugasban való esti beszélgetés, tréfákozás, csókolózás helyzetét, majd a boldogság megvalósulásának környezetét, a szerelem élvezetének ünnepi díszletét; a második egység jóval rövidebb, elválasztódik a vers többi részétől, összefoglalása az eddigieknek, a fokozhatatlan, szavakkal alig kifejezhető boldogságérzés nyomatékosítása, a költői kérdések nyitottá teszik a verset, a boldogság időtlen, örökké fog tartani stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszáadásra **1 pont**. **5 pont**

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont;

összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat **4 pont**; helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **3 pont**; logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat **2 pont**; töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat **1 pont**. **5 pont**

Helyesírás (pontszámok lebontása I. III. tétel)

5 pont

Bármilyen, a javítókulctól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

II. TÉTEL

(30 pont)

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Több társítás esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok: Rófusz Ferenc – *Gravitáció*; Rófusz Ferenc – *Holtpont*; Jankovics Marcell – *Sisyphus*; Jankovics Marcell – *Küzdők*; Cakó Ferenc: *Ad astra* **5 pont**

2. Nyelvi elemek, gondolatok értelmezése a kontextus alapján. Rövid válasz megfogalmazása a következő részletből vett információk alapján: „A film különlegessége, hogy karakterek nélküli háttérrajzokat látunk mozgásban, amelyben minden képelem egyazon rajzolt rétegre került. Ez az ún. háttéranimációs technika radikálisan eltér a rajzfilmekben hagyományosan alkalmazott eljárástól, amely során a mozgó figurák a statikus, festett vagy rajzolt háttér elé külön képrétegre, egy átlátszó cell-lapra kerülnek.” Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

3. A publicisztikai stílusréteg megnevezése – 2 pont. Indoklás – 3 pont. 5 pont

4. Témához való igazodás (a szöveg információira való hivatkozás). A műismeret (Rófusz Ferenc: *A légy*) nem elvárás.

Teljes megfelelés a témának, címnek, feladatnak; releváns példák, hivatkozások; a témának, feladatnak megfelelő mennyiségű állítás – 5 pont, lényegében megfelel a témának, feladatnak; témához tartozó és attól eltérő kijelentések váltakozása – 3 pont, eltérés a témától, címtől, feladattól – 1 pont. **5 pont**

Az érvelő szöveg követelményeinek betartása

Az érvek pontos, áttekinthető, érvényes megfogalmazása; ítélőképesség, kritikai gondolkodás megnyilvánulása, releváns példák, hivatkozások; hihető, meggyőző, kifejtett állítások – 5 pont, nem kellően meggyőző példák (pl. az érvek nem mindig támasztják alá a kellő mértékben az állításokat), nem kellően kifejtett állítások, tárgyi, fogalmi félreértések – 3 pont, kevés releváns példa, utalás, gyenge vagy hibás állítások, tárgyi, fogalmi tévedések – 1 pont. **5 pont**

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás

Logikus, tudatos felépítés, az állítások/gondolati egységek világos kapcsolódása, van bevezetés, kifejtés, lezárás; ezek elkülönülnek és arányosak, globális és lineáris kohézió megvalósulása, gördülékeny, élvezetes, választékos stílus, szakkifejezések helyes használata, kifogástalan helyesírás – 5 pont, helyenként következetlen felépítés, indokolatlan gondolatmenetbeli váltások, helyenkénti nyelvi-nyelvtani hibák (pl. egyeztetés, vonzat), helyenkénti helyesírási hibák – 3 pont, széteső írásmű, lényegét tekintve zavaros gondolatmenet (pl. csapongás, ismétlődések), a főbb szerkezeti részek nem különülnek el egymástól, szövegösszefüggésbeli hiányosságok (pl. alanyváltás), hiba, hiányosság a kohéziót megteremtő eszközök (pl. kötőszók, névmások) használatában, gyakori a nyelvi-nyelvtani hiba, gyakori helyesírási hibák – 1 pont. **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

III. TÉTEL

(30 pont)

a. a választott alkotás műfaji, stílustörténeti sajátosságai

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz **5 pont**

(pl. Kármán József: *Fanni hagyományai*)

műfaj: szentimentalista levél-/naplóregény, énregény; bevezető: három kitalált elbeszélői szöveg, különféle olvasási módokat kínál; levelek, naplójegyzetek: Fanni szeretethiányának, szerelemre lobbanásának, önmegértésének, halálának, túlérzékenységének története; énelbeszélés, a történetmondás ismételt megszakad; vallomásosság; **stílustörténeti sajátosságok:** a szentimentalizmus jellegzetességei: a főhős érzelmvilágának előtérbe helyezése, zaklatottság, bizonytalanság, magányos, a társadalomtól elszigetelődő hősnő, halálvágy, elidegenedés, szeretethiány, a természet, mint menedék, biztonságot nyújtó tér, önmegértésre való törekvés, a naplóírás, mint az önértelmezés lehetősége, nyelvhasználat: indulatszavak, mély érzelmi tartalmú kifejezések, különböző modalitású mondatok, mint a főhős érzelmeit, indulatait kifejező nyelvi eszközök stb.,

Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*

műfaj: lélektani, egzisztenciális regény: előtérben áll a lélektaniség, a tudatalatti elfojtások önpusztító jellege, mániák, fóbiák pl. Vizyné cseléd- és gyűjtögető mániája; feldolgozatlan

vesztesége, gyász, és annak kompenzálása; a tudatalatti tartalmak, álmok, gesztusok előtérbe kerülnek pl. egymás tükrözése; az esettanulmány műfajának hatása a bűnelkövető lelki folyamatainak ábrázolásában; a jellemábrázolás: Édes Anna lelki folyamatainak előtérbe kerülése; az ember önmaga számára sem kiismerhető, magatartását, viselkedését tudatos énje mellett a tudattalan tartalmak is meghatározzák; egzisztenciális problémák: a lét ürességének, a szereplők egymástól való elidegenedésének ábrázolása; szerepjátékok, önmaguk vállalásának hiánya, torz képe; kommunikációhiány, a gesztusok, érzéki benyomások jelértéke; *stílustörténeti sajátosságok*: a realizmus sajátosságai: társadalmi és anyagi helyzet: Vízny úr a középosztály tagja, minisztertanácsos, majd államtitkár-helyettes, háztulajdonos; a szimbolizmus sajátosságai: a keretfejezetek jelentősége, a szóbeszéd szerepe a mű világában, a késleltetés fontossága Anna megjelenítésében, a sűrítés eljárása; fontos a terek szimbolikus jelentősége stb.,

Németh László: *Iszony*

műfaj: énrégény, tudatregény, lélektani regény: monologikus beszédmód, egyes szám, első személy, vallomások jelleg, a hősnő érzelmei, az ön- és létértelmezés kerül előtérbe, lélektaniség: részletes lélekábrázolás, Nelli lelkivilágának előtérbe helyezése, múltbeli események felidézése, Nelli világlátásának, lelki folyamatainak bemutatása; *stílustörténeti sajátosságok*: a realizmus jellegzetességei: a két világháború közötti társadalmi rétegek bemutatása, típusszereplők: a dzsentri, gazdag parasztok, leszegényedett nemesek, helyszín: elszigetelt, falusi környezet, kilátástalanság, sivárság, kiüresedtség, a konfliktus alapja a társadalmi osztályok közötti különbség; retrospektív látásmód, történetmondás közbeni reflektálás, értékelés, fegyelmezett, kronologikus múltfelidézés, meditatív jelleg, szubjektív elbeszélői nézőpont, belső monológok stb.)
érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont. **5 pont**

b. a női hős szereplehetőségeinek megjelenítése

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Kármán József: *Fanni hagyományai*)

Fanni az „érzékeny ember”, a szenvedő nő megtestesítője, meg nem értett ifjú lány, félárva, a családban alárendelt, szomorú, magányos, kiszolgáltatott; önértelmezésre törekszik, a naplórás az önmegértés eszköze, szeretetre vágyik; *L-báróné*: önfeláldozó barátnő, özvegy, kétgyermekes édesanya, a társadalom elől menekül, tragédiáját, férje halálát nehezen éli meg, gyászol, szomorú, megtapasztalja, hogy független nőként nincs helye a társadalomban, ugyanakkor tapasztalt, átlátja Fanni problémáit, anya-figura Fanni számára, megértően viszonyul a fiatal leányhoz, meghallgatja őt, lelki társ, tanácsot ad, vezeti az önértelmezés útján, rávezeti az élet teljességének megtapasztalási lehetőségeire, a szerelemben való eszményi boldogság megtalálására stb.,

Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*

Édes Anna a mintacseléd, a Vízny család alkalmazottja, 19 éves, katolikus vallású fiatal lány, szegény, árva, rokonai számára csupán teher, megoldandó gond, cselédlányként minden munkát elvállal, keveset eszik, példásan végzi feladatait, engedelmes, nem ellenkezik, igyekszik eleget tenni az elvárásoknak, de ugyanakkor nem beszél, nem kommunikál, elfojtja énjét, a „tökéletes cseléd” szerep önfeladással jár, Vízny megfosztja magánéletétől, önbecsülésétől, elszakítja őt a külvilágtól, a társadalomtól, megfosztja őt a feleség és anya szereplehetőségeitől; *Víznyé*: társadalmi helyzete, külső megítélése a „kint” zajló történelmi események függvénye, férje karrierjét a fennálló rend bizonytalansága befolyásolja, ezek a változások hatással vannak önmeghatározására, „bent” a biztonságos tér megteremtése a célja, a háztartásvezető feleség szerepében akar tökéletes lenni, házassága kiüresedett, boldogtalan, nem képes feldolgozni gyermeke halálát, nem talál társra férjében ennek a gyásznak a feldolgozásában, pótcselekvésekkel kompenzál, a tökéletes cselédlányt keresi, ebben találja meg élete értelmét, ez beteges szenvedéllé, kóros állapottá alakul: a mintacseléd megtalálása az egyetlen célja, semmi más nem foglalkoztatja stb.,

Németh László: *Iszony*

Kárász Nelli, mint az önállóságra törekvő, magányban kiteljesedő nő megtestesítője: magányos személyiség, leszegényedett nemesi család sarja, öntörvényű, különc szereplő, nem tud elegyedni a világgal, önállóságra törekszik, önmegvalósító személyiség, szabadságra vágyik, szabad és önálló nőként hasznos tagja a társadalomnak, környezetének; feleség- és anyaszerep: házassága Takaró Sanyival kényszerhelyzet, apja halála miatt következik be, lehetőség az anyagi válság megoldására, belátja, hogy egyedülálló nőként nincs helye a vidéki társadalomban, nem tudja fenntartani a tanyát, nincs lehetősége tanulni, többször is próbál szakítani Sanyival, érzékeli a

kapcsolat baljós voltát, házassága viták és konfliktusok sorozata, nem tűri férje elnyomását, menekülési lehetőségeket keres: leánya születése, megpróbál az anyaszerepben kiteljesedni, ez is csupán „álca”, elköltözik, munkát keres, megpróbál önálló lenni, de családja nem támogatja ebben, ismét be kell látnia, hogy a társadalom nem tűri meg őt egyedülálló nőként, majd kénytelen visszatérni férjéhez, törekszik a közös munkában való kiteljesedésre, ám kudarcot vall stb.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont. **5 pont**

c. a szereplők viszonyrendszerének bemutatása

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Kármán József: *Fanni hagyományai*)

Fanni és apja viszonya: a főhős Fanni, félárva, magányos lány, apjával való kapcsolatára a ridegség és távolságtartó viszony jellemző: apja a kor nevelési elveinek megfelelően szigorú, nem érti leányát, Fanni a kertbe menekül apja szigora és meg nem értése elől, naplót vezet: önértelmezés, érzelmeivel, helyzetével való számvetés; a természet menedék, barát, társ, titkainak tudója; a regény zárlatában az apa magatartása változik, mindent megtenne lánya gyógyulása érdekében; *Fanni és mostohaanyja viszonya*: Fanni mostohaanyjával szemben alávetett, engedelmeskednie kell, el kell tűrnie mostohaanyja sértéseit; *Fanni és L-né viszonya*: baráti viszony, hasonló a helyzetük, mindketten szenvednek, megértik egymást, L-né tanácsadó, segíti Fannit az ön- és létértelmezés folyamatában; *Fanni és T-ai Józsi viszonya*: szerelmi viszony, mély, őszinte érzelmeket táplálnak egymás iránt, Fanni számára az első szerelem, a földi boldogság lehetősége, szakításuk után mindketten szenvednek, halálos ágyán Józsi meglátogatja Fannit, enyhíteni próbálja szenvedését, fájdalmát stb.,

Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*

Édes Anna és a Vizy család viszonya: példás cselédlány, Vizyék otthonában dolgozik, csendes, visszahúzódozó jellem, nem tárja fel érzelmeit, eltűri Vizyné elnyomását; hatékony, munkája mintaértékű, elnyeri a Vizy család tetszését, kiemelkedik a többi cseléd közül, eleget tesz Vizyné elvárásainak; *Édes Anna és Patikárius Jancsi viszonya*: Anna társadalmi helyzete szerint alárendelődik, Jancsi a család kedvelt, tiszteletben álló rokona, kihasználja Annát, Anna mély érzelmeket táplál iránta, gyermeket vár Jancsától, naivan hiszi, hogy a köztük levő társadalmi különbségnek nincs jelentősége, Jancsi Anna terhessége hírére megfutamodik, azon van, hogy megszabaduljon a kompromittáló helyzettől, Anna engedelmeskedik, elvetél, érzelmeit, lelki konfliktusát nem képes egyedül feloldani/megoldani, elnyomja érzéseit, elfojtott érzelmei a regény zárlatában törnek elő, ezek következménye a gyilkosság stb.,

Németh László: *Iszony*

Kárász Nelli és Takaró Sanyi viszonya: házastársi viszony, boldogtalan házasság: két össze nem illő ember tragédiája, különböző társadalmi rétegből származnak; Nelli magányra termett, nem szereti férjét, számára a házasság kényszermegoldás apja halála után, a házasság csupán a megélhetést biztosítja, az intimitás elutasítása, viszolygás, viták, konfliktusok, Nelli képtelen elfogadni helyzetét, nem tud alkalmazkodni, önállóságra vágyik; Sanyi módos család sarja, nyitott, társasági ember, hódító, kívánatos, be akarja keríteni a „nemes vadat”, a házasság második felében elveszti erejét; *Nelli és Zsuzsika viszonya*: anya-lánya viszony, az anyaság csupán menekülési lehetőség, mentsvár, de lányában is csak férje családjának vonásait véli felfedezni; amikor elhagyja otthonát, leányát férjére hagyja, ott biztosabb sorsát látja, később férje halála után, mikor visszanyeri önállóságát, kiteljesedik ebben a szerepben, szeretettel viszonyul leányához és a közösséghez is, visszanyeri valódi önmagát stb.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont. **5 pont**

d. a női szereplők jellemfejlődése

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Kármán József: *Fanni hagyományai*)

Fanni félárva, szeretetlenségben élő lány, elfogadja helyzetét, családja elutasítását, a kertbe vonul, naplót vezet, naplójában tárja fel érzelmeit, a természet menedék számára; fordulat: L-nével való barátság, Fanni megnyílik, feltárja érzelmeit L-né előtt, megbízik benne, L-nében társra talál, beszélgetéseik során Fanni külső nézőpontból értelmezi önmagát, a világhoz való viszonyát, elfogadja L-né tanácsát, hogy kiteljesedni a földi életben csupán a társkapcsolatok révén

lehetséges, T-ai Józsvival való viszonya által önmagára talál: a szerelem megtapasztalása, a földi boldogságban való kiteljesedés lehetősége, a tökéletesség elérése, teljes kibontakozás; a regény zárata: Fanni fokozatos „*elhervadása*”, az évszaktoposzok jelképes szerepe, a földi életben való kiteljesedés, az eszményi boldogság elvesztése következtében bekövetkező halál stb.,

Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*

Anna visszahúzó, becsületes és egészséges lelkű, dolgozó lány, finom, érzékeny, durvaságtól visszariadó, rebbenő lélek, egyszerű, iskolázatlan, keveset beszél, elfojtja érzelmeit, árva, magányos, családja számára teher, otthontalan; fordulat: Ficsor közvetítésével elfogadja a Víz családnál a cselédséget, feladja addigi munkahelyét, ahol jól érezte magát, nem tud szembeállni Ficsor akaratával, példás cseléd, eltűri Vizyné rigolyáit, becsületesen végzi munkáját, betartja a szabályokat, a házirendet, kiemelkedik a többi cseléd közül, elfojtja akaratát, érzelmeit; elfogadja Patikárius Jancsi közeledését, mélyen csalódik, gépiesen végzi feladatait, nyolc hónap alatt fizikailag és lelkileg is megváltozik: megcsúnyul, hull a haja, megfárad, a mintacseléd szerep megfosztja őt emberi mivoltától, önfeladásra kényszerül; a regény zárlatában: Anna tettei, a gyilkosságok elkövetése, az elfojtott érzelmek felszínre törését ábrázolják; sorsát nem tudja elfogadni, azonban megoldani sem képes lelki konfliktusait, ezek eluralkodnak rajta, kiúttalan élete elleni lázadása eredményezi bűnös tetteit, megoldásában kirajzolódik idegensége, otthontalansága, egzisztenciális magánya stb.,

Németh László: *Iszony*

Kárász Nelli jellemfejlődésének állomásai: szent–szörnyeteg–szent, 1. a regény elején: 18–20 éves fiatal lány, magányos, akárcsak apja, önálló és öntörvényű személyiség, büszke, érzi, hogy nem vágyik a Sanyival való házasságra, próbál szakítani, de kénytelen anyagi helyzete miatt férjhez menni, férje házába költözik, a falu világa idegen számára, egyre romlik kapcsolata férjével, úgy érzi, nincs remény a boldogságra, kilátástalannak érzi helyzetét, szörnyeteggé válik, 2. Nelli elveszti önmagát, személyiségét, anyósa halála után visszatér férjéhez, újra megpróbálja elfogadni a feleség és anya szerepét, fény derül férje viszonyára a cselédlánnyal, ez ismét viszolygást, undort vált ki Nelliben, férje megbetegedésekor titkon reméli, hogy meghal, gyógyulása utáni közeledése egyszerre vált ki iszonyt és kilátástalanságot Nelliben, meggyilkolja férjét, 3. elutasítja Jókuti doktort, megőrzi önállóságát, visszanyeri önmagát, egyéniségét, rátalál helyére és szerepére a korabeli társadalomban, jótékonykodik a gyermekkórházban, a kisvárosi szegények körében, szeretettel viszonyul leányához stb.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont. **5 pont**

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása 5 pont; összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek részleges betartása 4 pont; helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont; helyenként töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont; töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

5 pont

Helyesírás

Helyesírási típushibák:

Durva hiba (3 hibapont): a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése közhasználatú szavakban; az összeolvadás, a részleges hasonulás, az írásban jelöletlen teljes hasonulás és a kiesés hibás írásmódja; kis és nagy kezdőbetű tévesztése közhasználatú tulajdonnevek (pl. Magyar Tudományos Akadémia, Természet Világa), melléknévek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknév (pl. francia, balatoni, adys) esetében; igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása; tagadószó egybeírása az igével, tagadott szóval, tagadott kifejezéssel; az ly–j tévesztése közhasználatú szótőben és toldalékban, az ly–j hiánya vagy kiejtés szerinti jelölése; felszólító módú igealakok hibái.

Súlyos hiba (2 hibapont): közhasználatú szavak/összetett szavak különírása, illetve szókapcsolatok egybeírása; közhasználatú szavak elválasztása; magánhangzók időtartamának tévesztése közhasználatú szavakban és toldalékokban; mondatkezdő nagybetű tévesztése.

Egyéb hiba (1 hibapont): nem közhasználatú szavak durva és súlyos hibái; köznevek kezdőbetűjének tévesztése (pl. világháború); kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest–bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os); betűtévesztés; mondatzáró írásjelek; tagmondatok közötti írásjelek; mondatrészek közötti írásjelek hiánya vagy téves jelölése (5–6 tévesztés 1 hibapont); egyéb írásjelek hiánya vagy téves jelölése (5–6 tévesztés 1 hibapont).

Ismétlődő hibáért csak egyszer számítunk hibapontot! A hibapontok vizsgaponttá történő átalakítása: 0–9 hibapont: *5 pont*, 10–15 hibapont: *4 pont*, 16–21 hibapont: *3 pont*, 22–27 hibapont: *2 pont*, 28–33 hibapont: *1 pont*, 33 hibapont felett *0 pont*.

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.